

KJAK

Eitt skammiligt ár!

Sámal Petur í Grund

Lítið er land okkara, og liviumstøðurnar eru helst frægari manga aðrastaðnis í heiminum, tó búleikast vit her á oyggjum okkara.

Fedrnarnir høvdu helst ongan annan møguleika enn at blíva her, teir kendu nærum ikki til heimin rundanum okkum, og óhugsandi var at reisa higani.

Í dag er møguleiki fyri at reisa hvar tað skal vera til uppá heilt stutta tíð, og fyri eina lutfalsliga litla upphædd.

Vit hava skermar, sum vísa okkum umheimin við øllum tí, sum har er at bjóða, og er tað ikki smávegis, sæð við atliti til møguleikanar her heima.

Skipanir eru í øðrum londum sum gera, at vit sagtans kunnu taka pjøkan á bakið og finna okkum annað stað at búgva!

Hvør er so grundin til at vit, hóast mongu tilboðini uttanlandafrá, álikavæl ynskja at búgva her heima.

Jú, her er eitt samfelag sum er heilt einastandandi.

Eitt samfelag sum ikki finst makin til í alheiminum.

Ikki er mær neyðugt at ramsa upp allar fyrimuninar vit hava av at liva í Føroyum – teir eru kendir av okkum, hóast vit ikki dagliga hugsa um teir.

Stoltleikin yvir at verða ein partur av hesum fámenta fólkaslagnum í norðuratlantshavi, ger okkum í stóran mun til tey vit eru og varða vit sjálvandi um hann, tí eingin annar ger tað!

Men sum ein av okkum, so má eg siga at árið 2014 hevur verið eitt skammiligt ár.

Politiska skommin

Atgerðarloysi sum valda hevur á politiska pallinum er stór skomm fyri okkum øll.

Málið um privata Skála-fjarðartunnilin, sum í innlendismálaráðnum bleiv fløkt í ein sovornan mun, at

eingin nærum hevur sæð makan til í politisku søguni, forpestar enn politiska dagligdagin. Hetta átti ikki at verið neyðugt – her átti onkur at tikið ábyrgd.

Tollmálið har figgjar-málaráðharrin stendur fyri skotum bleiv ikki avgreitt, men parkerað við juridiskum snildum.

Tá okkara leiðandi menn, tá ið á stendur, skjóta seg undir at hatta minnst eg einki til ella melda fyri ærumeiðing, tá er okkara land illa farið, og ikki er nógv eftir at verða stolt av.

Rættarliga skommin

Føroyingurin hevur til allar tíðir liva av tí tilfeingi sum náttúran og landið hava givið. Fuglurin í bjørgunum, fiskurin í sjónum og djórahald hevur átt lívið í føroyinginum.

Grindinar sum sendar

hava verið okkum, hava verið og eru eitt kærkomið íkast til dagligu føðina.

Vit nýtast als ikki at verja okkum við at hetta er partur av mentan okkara, hetta er partur av gerandistilveru okkara. Ein heilt nátúrligur og sjálvsagdur rættur.

Læt tað verða sagt, at eg havi stóra virðing fyri Pál Weihe og ótroyttuligu gransking hansara og eri stoltur av at vit eiga ein granskara sum hann. Takk skal hann eiga fyri upplýsing sína.

Í øldir hava vit duga at umsitið náttúrutilfeingið. Hygg at seyðahaldinum hvussu vit hava umsitið tað. Hygg at veiðulóggávu hvussu hon verður tillagað tað tilfeingi sum finnst á sjógvi og í bjørgum.

Ferð eftir ferð er tað komið fyri at sýslumenn hava latið

grindir farið við tí grundgeving at nokk av grind er í økinum.

Vit hava bøtt um mátan vit drepa grind uppá, soleiðis at tað nærum ikki kann gerast betri.

Vit hava einki at skammast av í sambandi við grinda-rakstur og grindadráp.

Men at hesir svørtkløddu útlendsku ungdómanir við deydningahøvdið sum búmerki teirra, sleppa at ganga runt nærum ótarnað í landi okkara, tað er fúl skomm.

Tey eru so ósmæðin, at tey enntá siga frá hvat ørindi teirra er – at forða okkum í okkara lógliga verki og sjálvsagda rætti!

Hetta átti ikki at verið so!

Syndarligasta skommin

Men syndarligasta skommin í hesum árinum hon hevur

einki við grindarakstur at gera.

Í februar mánað í ár hendi ein vanlukka umborð á einum føroyskt skrásettum skipi. Ein maður fór út við gørnunum og bleiv ikki afturfunnin.

Maðurin var indonesari og læt eftir seg konu og eitt smábarn.

Nú sjeý mánaðar eftir, noyðist hendan stakkals einkjan at stríðast fyri at fáa hendur á teim hondoyrum, sum hennara maður var mettur at verða verdur í peningi.

Talan kann blíva um 150.000 kr ljóðar tað.

Kann tað føroyska samfelagið virkuliga standa model til slíkt? ? ? ?

Eg sigi ikki at tryggingin, har maðurin var tryggjaður hevur størri skyldir enn hetta, men føroyska samfelagið hevur størri skyldur!

Var maðurin føroyingur, so var talan um heilt aðrar og sjálvsagdar upphæddir!

Kunnu vit og vilja vit standa model til hetta?

Følr eingin annar seg forpliktaðan, so átti Føroya løgmaður, at syrgt fyri, at einkjan fær eina upphædd sum svarar til hvat ein einkja við smábarni vildi fingið, um maðurin var føroyingur.

Einki annað er virðiligt fyri okkum sum fólk!

Fiskimálaráðharrin skipar lógloysið

Frank Davidsen

Sørvági

Í uppriti til landsstýrisfund 22. januar 2013 legði sitandi landsstýrismaður í fiskivinnumálum upp til at broyta verandi skipan við loyvum og umsetilgheit á

summum økjum. Hetta tí skipanin við hansara orðum var “í so stirvin og forðar fyri fleksibiliteti og tillagingum í fiskiflotanum sæð undir einum.”

Landsstýrismaðurin skjýtur upp hesar broytingar, orðarætt endurgjvnar úr uppritinum:

1) Skipanin við veiðiloyvum verður dagförd, so tað í framtíðini bert verður eitt slag av veiðiloyvum, har tað bert er tilskilað, at ávísa fiskifarið hevur rætt at reka vinnuligan fiskiskap undir føroyskum flaggi. Talið av veiðiloyvum

í øllum fiskiflotanum verður talið, sum er í gildi, tá nýggja lógin kemur í gildið. Treyt fyri at fáa veiðiloyvi er, at skipið er løggilt av heilsufrøðiliga myndugleikanum, og hevur siglingarloyv frá skipaeftirlitinum.

2) Egnar kvotur kunna avhendast øllum øðrum fiskiførum við veðiloyvi. Eftir hesum kann ein flakatrolarar ella uppsjóvarskip avhenda kvotu til t.d ein ísfiskatrolara ella línuskip.

3) Fiskidagar kunna avhendast øllum øðrum fiskiførum

við veiðiloyvi. Verður avhenda, og fiskiførini ikki hava somu fiskiorku/veiðievni, skulu fiskidagar at flyta umroknast á ein hátt, sum avspeglar munin í veiðievnum. Eftir hesum kunnu fiskidagar eisini avhendast til fiskifør, sum ikki eru í fiskidagaskipan í dag. Reglurnar um, at tað ikki ber til at flyta fiskidagar frá húki til trol og øvugt, og ikki tvørtur um 110-tons, verða framhaldandi galdandi.

4) Fiskiloyvi, ið geva atgongd til at fiska av felagskvotu, felagskvotu við hámarki,

felags fiskidøgum ella øðrum fiskiskapi, kunna avhendast. Í samband við avhending av fiskiloyvum til gullaks og fiskiloyvi til svartkalva og havtasku við gørnum er treytin, at fiskiorkan ikki gerst størri, tá fiskiloyvi verður flutt.

Sjálvt um nevnda upprit var á landsstýrisfundi fyri 19 mánaðum síðan, hevur lítið og einki verið at hoyrt alment til nakað nýskipanaruppskot fyri fiskivinnuna. Hinvegin so hevur fiskimálaráðharrin í hesar 19 mánaðirnar útint júst ta sama, sum hann nú

ætlar at fáa heimild frá løgtinginum til.

Og fyri at bøta um vantandi heimildir hesa tíðina, so hevur hann brúkt lógina um vinnuligan fiskiskap sum eitt politiskt yo-yo, væl vitandi at hetta fyrr ella seinni fór at raka hann sum ein boomerang.

Við nevnda uppritið er so ætlanin, at Løgtingið skal konfirmera tað lógloysi, ið er framt higartil við lógini um vinnuligan fiskiskap frá 1994 sum jarnbroti.